

25.SZ/2020. (II. 19.) OBHE
határozat
az öt éven túli ügyek igazgatási vizsgálatáról

- 1.** Elrendelem valamennyi folyamatban lévő öt éven túli ügy igazgatási vizsgálatát. Jelen vizsgálat szempontjából az a 2020. január 31. napján folyamatban lévő ügy számít öt éven túlinak, amelyben – vagy amelynek előzményi ügyében – a kezdőiratnak az elsőfokú bíróságra érkezésétől számítva öt év vagy annál hosszabb idő telt el.
- 2.** A vizsgálat alapja az öt éven túli ügyek 2020. január 31-i országos statisztikai adatai.
- 3.** A vizsgálat elrendelésének indoka az öt éven túl folyamatban lévő ügyeknek az összes ügghöz viszonyított számarányának meghatározása.
- 4.** A vizsgálat típusa valamennyi öt éven túli ügyben egyenként lefolytatandó, átfogó jellegű belső célvizsgálat.
- 5.** A vizsgálat célja, hogy az adott törvényszéken az egyes feladatkörök ellátásával kapcsolatos gyakorlat átvilágítása és fejlesztése révén lehetővé váljon a szükséges és indokolt igazgatási intézkedések megtétele, ezáltal pedig javuljon a működés hatékonysága, az ítékezés szakmai színvonala, a vezetői tevékenység és a feladatellátás minősége.
- 6.** A vizsgálat tárgya a 2020. január 31-én folyamatban lévő öt éven túli ügyekben tett bírói, illetve bírósági vezetői intézkedések.
- 7.** A vizsgálatot a törvényszék elnökének – a bíróság szakmai vezetőinek bevonásával – kell lefolytatnia.
- 8.** A vizsgálat szempontjai az alábbiak:
 - A)** Az ügy azonosítására alkalmas adatokon túl meg kell állapítani
 - a)* a felek/vádlottak számát, annak esetleges változását és okát (pl. egyesítés, elkülönítés);
 - b)* az ügy bonyolultságát, annak esetleges változását;
 - c)* azt, hogy az ügy újraindult-e és az újraindulás okát;
 - d)* azt, hogy az ügyet hány alkalommal és milyen okból osztották át másik tanácsra.
 - B)** Az ügy érkezésének időpontjához képest meg kell állapítani
 - a)* az első bírói intézkedés időszerűségét, amennyiben késedelem észlelhető, annak okát;
 - b)* az első tárgyalás kitűzésének időpontját, amennyiben késedelem észlelhető, annak okát;
 - c)* az első megtartott tárgyalás időpontját, amennyiben késedelem észlelhető, annak okát
 - C)** Az eljárás menetét vizsgálva meg kell állapítani
 - a)* a megtartott és meg nem tartott tárgyalási napok számát;
 - b)* a tárgyalás elhalasztásának vagy elnapolásának okait;
 - c)* a bíróság új határnap kitűzési gyakorlatát;
 - d)* a bizonyítás esetleges elnehezülését és annak okát;
 - e)* a szakértő kirendelésének és közreműködése biztosításának gyakorlatát.

D) A felek/vádlottak vagy a tárgyalás kötelező résztvevőjének távolmaradása esetén vizsgálni kell, hogy a bíróság megtette-e a megfelelő intézkedéseket a tárgyalási jelenlét biztosítása érdekében (pl. lakcímkutatás, elővezetés, elfogatóparancs kibocsátása).

E) Meg kell állapítani, hogy az eljárási szereplők mulasztásait és késedelmeit a bíróság megfelelően szankcionálta-e.

F) Vizsgálni kell, hogy az ügyben sor került-e eljárás

a) felfüggesztésére;

b) szünetelésére;

c) az eljárás félbeszakadására;

továbbá ezen időszakok tartamát is rögzíteni kell.

9. Meg kell állapítani, hogy a vizsgálat eredményéhez képest felmerülhet-e az eljárás elhúzódsához vezető bírói mulasztás.

10. Számot kell adni arról, hogy az ügyet érintően történt-e korábban igazgatási intézkedés vagy vizsgálat, illetve azok milyen eredménnyel jártak.

11. A törvényszék elnökének az igazgatási vizsgálatot – az egyes ügyekre vonatkozóan a határozat mellékletét képező adatlap kitöltésével és összefoglaló jelentés készítésével – 2020. február 27. napjától számított 60 napon belül kell lefolytatnia, majd a vizsgálati jelentést legkésőbb 2020. május 8. napjáig kell megküldenie az Országos Bírósági Hivatal (OBH) elnökének.

Indokolás

Magyarország Alaptörvénye XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, *ésszerű határidőn* belül bírálja el. Az ésszerű időn belüli eljáráshoz való jog érvényesülését az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény (Emberi Jogok Európai Egyezménye, kihirdette: 1993. évi XXXI. törvény) 6. cikke is garantálja, továbbá ezen jog megsértése esetére biztosítja a hatékony jogorvoslathoz való jogot a 13. cikk alapján.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága kapcsolódó joggyakorlatában kifejezésre juttatta: az ésszerű idő határát annak mentén is vizsgálni kell, hogy hány szinten folyt a bírósági eljárás, a bírósági eljárás egésze mennyi ideje van folyamatban, így egy bírósági szint esetén átlagosan két-három évet, két bírósági szint esetén pedig átlagosan három-négy évet tart elfogadhatónak.

A Bszi. 76. § (6) bekezdés *b)* pontja kimondja, hogy az OBH elnöke a bíróságok igazgatásával kapcsolatos feladatkörében irányítja és ellenőrzi – a járásbírói, valamint a közigazgatási és munkaügyi bírósági elnökök kivételével – a bírósági elnökök igazgatási tevékenységét, ennek során figyelemmel kíséri a bíróságok igazgatására vonatkozó szabályok érvényesülését, az eljárási határidők és az ügyviteli szabályok megtartását, mindezek érdekében vizsgálatot rendel el.

Ehhez kapcsolódóan a Bszi. 76. § (6) bekezdés *d)* pontja biztosítja az OBH elnöke számára annak a lehetőségét, hogy a *b)* és *c)* pont szerinti vizsgálat megállapításaitól függően megteszi a hatáskörébe tartozó intézkedéseket, és ellenőrzi azok végrehajtását, fegyelmi eljárás kezdeményezését javasolhatja.

Mindezek alapján a jelen OBH elnöki intézkedés a tisztességes eljáráshoz való alkotmányos alapjog érvényesülése érdekében – a Bszi-ben foglalt OBH elnöki jogkör gyakorlásával – valamennyi olyan bírósági ügy tekintetében vizsgálatot rendel el, amely törvényszéken, illetve a hozzá tartozó járás-, illetve közigazgatási és munkaügyi bíróságok valamelyikén 5 éven túli pertartamú.

Jelen vizsgálat során – a helyzet teljeskörű feltárása érdekében – az eljárás időtartamát nem az Országos Bírósági Hivatal és a bíróságok statisztikai tevékenységéről szóló 13/2018. (XII. 21.) OBH utasítás 10. §-a alapján kell számítani, hanem az adott ügy – illetve az előzményi ügyek – kezdőiratának a bíróságra érkezésétől.

Az igazgatási vizsgálatot elrendelő határozat a bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzatról szóló 6/2015. (XI. 30.) OBH utasítás (Igsz.) 63. § (3) bekezdés *a)-d)* pontjának megfelelően tartalmazza valamennyi kötelező tartalmi elemet.

Ennek megfelelően meghatározza

- a lefolytatandó vizsgálat alapját, indokát, típusát, annak jellegét az alapul szolgáló jogszabályhely megjelölésével;
- a vizsgálat célját, a vizsgálat terjedelmét – ezen belül a vizsgált időszakot és folyamatot – esetlegesen a megvalósításhoz ajánlott vizsgálati módszereket és a vizsgálat tárgyát;
- a vizsgálatot végző személyek kijelölését;
- a vizsgálat kezdő és befejező időpontját, valamint a vizsgálati jelentés elkészítésének határidejét.

Az elrendelt igazgatási vizsgálat valamennyi érintett ügyben lefolytatandó belső célvizsgálat, amelyet az Igsz. 64. § (1) bekezdésének megfelelően az OBH elnöke által kijelölt vizsgálók – az érintett törvényszékek elnökei és bírósági vezetői – folytatják le, akik az Igsz. 65. § (1) bekezdése szerinti vizsgálati eszközöket és módszereket alkalmazhatják.

A vizsgálati jelentést a törvényszékek elnökeinek az Igsz. 69. § (1)-(3) bekezdésének megfelelően kell elkészíteni, amelynek határideje az Igsz. 62. § (3) bekezdése alapján az elrendeléstől számított 60 nap.

Dr. Senyei György s.k.
Az Országos Bírósági Hivatal
elnöke